

Inleiding PEFC en FSC: Wat zijn de verschillen?

Duurzaam bosbeheer is noodzakelijk voor nu en in de toekomst. Niet voor niets worden de bossen de longen van de aarde genoemd. Door te kiezen voor producten als hout en papier uit duurzaam beheerd bos wordt grootschalige vernietiging van bos een halt toegeroepen. Door certificering van bos en de handelsketen wordt de herkomst van hout en houtproducten als papier uit duurzaam beheerd bos aangetoond. Wereldwijd zijn er twee internationaal erkende systemen voor certificering van duurzaam bosbeheer en de handelsketen: PEFC™ en FSC®. Zo komt u de logo's en labels van PEFC en FSC tegen op uiteenlopende producten met hout als grondstof, bijvoorbeeld: drukwerk, kopieerpapier, tijdschriften, verpakkingen, tuinhout, bouwhout, laminaatvloeren en tal van andere producten.

Overeenkomsten zijn belangrijker dan verschillen. Hoewel wij liever over de overeenkomsten praten op weg naar 100% duurzaam bosbeheer, kunnen wij de steeds terugkerende vraag "wat zijn de verschillen?" niet onbeantwoord laten. Vandaar deze website met de opvallendste punten van verschil tussen de keurmerken.

De twee keurmerken

U komt de logo's en labels van PEFC en FSC tegen op uiteenlopende producten met hout als grondstof, bijvoorbeeld: drukwerk, kopieerpapier, tijdschriften, verpakkingen, tuinhout, bouwhout, laminaatvloeren en tal van andere producten. Beide keurmerken richten zich op behoud van het leefgebied van planten en dieren en respect voor de rechten van bosarbeiders en de lokale bevolking. Houtoogsten en daarmee inkomsten verdienen met behoud van het bos geeft werkgelegenheid en continuïteit. Zo is er een blijvende stimulans om bos duurzaam te beheren, waarbij evenveel aandacht voor sociale, ecologische en economische aspecten. De boseigenaar kiest vrijwillig om zijn bos duurzaam te beheren en zich te laten certificeren. Hierbij heeft de boseigenaar de keuze tussen PEFC en FSC. PEFC en FSC hebben samen zo'n 10% van het bos op de wereld gecertificeerd. Er is nog een lange weg te gaan om te komen tot 100% gecertificeerde bossen wereldwijd.

Hoe meer gecertificeerd hout en papier gekocht wordt, hoe groter de prikkel voor bouseigenaren om voor duurzaam bosbeheer te kiezen. Door duurzaam bosbeheer op te nemen in uw beleid, steunt u de inspanningen van alle reeds gecertificeerde bouseigenaren. Vele organisaties zijn zich hiervan bewust en zijn vóór duurzaam bosbeheer, bijvoorbeeld: de Europese Unie, de Nederlandse overheid en organisaties als het Consumer Goods Forum. Beide keurmerken worden door de organisaties geaccepteerd als bewijs voor duurzaam bosbeheer.

De twee keurmerken hebben hetzelfde doel voor ogen. Alleen de weg ernaar toe verschilt. Toch is het goed dat er twee systemen bestaan. Beide keurmerken houden elkaar scherp en voorkomen monopolyvorming. Als er maar één keurmerk zou zijn, zou de prikkel om voortdurend te verbeteren veel minder sterk zijn. Bouseigenaren hebben daardoor de mogelijkheid om te kiezen welk van de twee systemen het best bij hen past.

Hoe zijn de 2 organisaties ontstaan

Het FSC certificeringssysteem sloot minder goed aan bij de eigendomsstructuur – met name kleine particuliere eigenaren – van Europese bossen. Bovendien waren de kosten van certificering te hoog voor de kleine particuliere boscijgenaren en was er geen mogelijkheid tot groep-certificering. Toch wilden ook zij graag hun bos aantoonbaar duurzaam beheren. Daardoor ontstond in 1999 PEFC. Tegenwoordig is PEFC wereldwijd actief, ook in tropische bossen. PEFC is een vereniging met de hoofdzetel in Genève, Zwitserland. PEFC Nederland, ook een vereniging, is daar lid van.

In 1992, tijdens een conferentie van de Verenigde Naties in Rio de Janeiro, gaat het voor het eerst over duurzaam bosbeheer. Twee jaar later is FSC opgericht met steun van met name milieuorganisaties zoals Greenpeace, Milieudefensie en het Wereld Natuur Fonds. In de beginjaren was FSC vooral op tropische bossen gericht, tegenwoordig is FSC wereldwijd actief. De vereniging FSC is statutair in Mexico gevestigd. Die vereniging is weer eigenaar van drie BV's welke sinds 2003 vanuit Bonn, Duitsland worden bestuurd. In Nederland is FSC een stichting.

Hoe is de besluitvorming geregeld?

PEFC kiest voor besluitvorming door consensus. PEFC gebruikt voor de identificatie van belanghebbenden de negen stakeholder groepen zoals gedefinieerd in [Agenda 21](#) door de Verenigde Naties. Geen enkele belangengroep kan een besluit blokkeren of doordrukken. Niet internationaal, niet per land. De algemene ledenvergadering bestaat uit de nationale certificeringsschema's en internationale belangenorganisaties, inclusief milieuorganisaties. In het algemene bestuur van PEFC International zijn organisaties vertegenwoordigd die voor verschillende belangen opkomen, zoals particulier bosbeheer, inheemse volken, vakbonden, branche organisaties en Ngo's als milieuorganisaties en klimaatspecialisten. Beseigenaren hebben een eigen stem. Het uitgangspunt is dat beseigenaren niet alleen economische belangen hebben.

Bij FSC neemt de algemene ledenvergadering alle besluiten. Die ledenvergadering is opgedeeld in drie 'kamers'. De drie kamers vertegenwoordigen de sociale, de milieu- en de economische belangen die met duurzaam bosbeheer te maken hebben. Beseigenaren zitten altijd in de economische kamer. Natuurlijk hebben beseigenaren meer dan alleen maar economische belangen. Dat komt bij FSC niet in de structuur van besluitvorming tot uiting.

Hoe is de controle geregeld?

Of een boseigenaar zijn bos volgens de regels beheert kan alleen een onafhankelijke partij vaststellen. Deze moet dan wel objectieve criteria gebruiken. PEFC en FSC maken beide gebruik van die onafhankelijke partijen: certificerende instellingen. Zo'n instelling moet 'geaccrediteerd' zijn, oftewel toegelaten, om dat werk te mogen doen.

Bij PEFC zijn zowel accreditatie als certificering geregeld op basis van International Organization for Standardization (ISO) normen. Accreditatiebureaus die aangesloten zijn bij het [IAF \(International Accreditation Forum\)](#) beslissen wie wel en wie niet mag certificeren. Per land is er één nationaal accreditatiebureau. Er is dus een volledig onafhankelijk bureau die certificerende instellingen controleert. In Nederland is dit de [Raad voor Accreditatie](#).

Op deze manier eist PEFC dat certificerende instellingen voldoen aan de internationale normen van het IAF. Zo voorkomt PEFC mogelijke belangenverstrengeling bij het opstellen en het controleren van criteria en eisen van de standaarden. PEFC kan daardoor ook geen certificaten verstrekken of intrekken, dat is de rol van de certificerende instelling. Certificerende instellingen blijven altijd onafhankelijk.

Voor FSC beslist een eigen dochteronderneming, [ASI \(Accreditation Services International\)](#), wie wel en wie niet boseigenaren en bedrijven in de handelsketen mag certificeren. De ASI controleert vervolgens de certificerende instelling. Door zelf te accrediteren, heeft FSC een zekere mate van zeggenschap over de certificerende instellingen.

Welke aanpak kiezen de keurmerken?

Zowel FSC als PEFC houden rekening met sociale, economische en milieuaspecten. PEFC volgt daarvoor een 'bottom-up' benadering: Een forum bestaande uit betrokken organisaties (uit het bos, bedrijfsleven, NGO's, vakbonden, overkoepelende organisaties) in elk land stelt de nationale standaard op. Als startpunt bij het opstellen van de nationale standaard haakt PEFC aan bij bestaande lokale wet- en regelgeving, aangevuld met normen, principes en criteria voor duurzaam beheer van bos. Elke belangengroep in het forum heeft een gelijke stem

Natuurlijk moet de nationale standaard voldoen aan de internationaal erkende meetlat van PEFC Internationaal waarin afspraken tussen regeringen over duurzaam bosbeheer zijn opgenomen. Na het opstellen van de conceptversie van de standaard volgt een publieke consultatieronde. De daaruit voortvloeiende opmerkingen worden door het forum meegenomen in de finale standaard. Daarna vindt een toetsing plaats door onafhankelijke derden en een pilot in de praktijk, alvorens de standaard wordt aangeboden ter goedkeuring aan PEFC Internationaal.

Zo komt er een standaard tot stand die op lange termijn geworteld blijft in het land en die past bij de cultuur en opvattingen van dat land, tevens sluit een standaard aan op wat in nationale en internationale overeenkomsten is afgesproken. Interim standaarden heeft PEFC niet.

FSC stelt eigen eisen en standaarden op. FSC werkt 'top-down': de boseigenaar die wil worden gecertificeerd moet aantonen dat hij aan al die criteria voldoet. Waar ook ter wereld, in welk bos dan ook. Per land kunnen nog bijzondere bepalingen van toepassing zijn. Sommige van de criteria zijn weer niet in elk land van toepassing. FSC staat het bestaan toe van tientallen 'interim' standaards. 'Interim' bosstandaarden hebben bijvoorbeeld geen publieke raadpleging van belanghebbenden gehad. FSC staat het toe dat producten het FSC-keurmerk dragen ook al komen de grondstoffen uit bossen met een 'interim' bosstandaard.

Zijn de keurmerken te mengen?

Hoe weet u of hout en houtproducten als papier uit gecertificeerde bossen komen? Daarvoor bestaat bij PEFC en FSC de certificering van de handelsketen na het bos: Chain of Custody-certificering.

Het PEFC-keurmerk moedigt het gebruik van beide keurmerken aan, want het dient het gemeenschappelijke doel: meer duurzaam beheerde bossen wereldwijd. Indien u zowel PEFC- als FSC-gecertificeerde grondstoffen als hout en papier in één product of project verwerkt, weerhoudt PEFC u niet om claims – aandeel gecertificeerd materiaal – van beide keurmerken te vermelden op documentatie. Daarmee kunt u immers aantoonbaar maken dat het product of project voor 100% uit duurzaam geproduceerde grondstoffen bestaat, bijvoorbeeld: 50% PEFC-gecertificeerd, FSC Mix 50%. Het is wel te allen tijde vereist dat uw bedrijf zowel PEFC als FSC Chain of Custody gecertificeerd is als u beide claims gebruikt. 1 & 2

FSC verlangt echter een risicoanalyse voor PEFC-gecertificeerd materiaal waardoor het niet mogelijk, of lastig, is om PEFC bij te mengen indien een bedrijf het product of project (ook) met FSC-keurmerk verkopen wil.

1 [PEFC maakt bijmengen van FSC simpel, Hout](#)

2 [PEFC maakt bijmengen van FSC simpel, Papier](#)

Hoe zit het eigenlijk met de labels?

FSC en PEFC kennen allebei regels voor het gebruik van hun labels met logo op producten.

PEFC kent twee labels om op gecertificeerde producten te plaatsen: gecertificeerd en gerecycled label. Om één van de twee labels te mogen gebruiken moet minimaal 70% van het materiaal gecertificeerd of gerecycled zijn. Dat geldt ook voor papier en spaanplaat.

Bij PEFC hoeft een gecertificeerd bedrijf niet apart te betalen voor het logo- of labelgebruik. Er is geen toestemming vooraf vereist voor elk afzonderlijk gebruik van logo en/of label: de Nederlandstalige handleiding is duidelijk. De labels en het logo zijn makkelijk te downloaden via de labelgenerator van PEFC met een eigen inlogcode. De certificerende instelling doet achteraf een controle.

FSC kent drie labels: Label 100%, Mix en recycled. Een FSC Mix-label mag op een product staan als minimaal 70% van het materiaal afkomstig is uit FSC gecertificeerd bos of gerecycled materiaal betreft. Uitzondering zijn producten van houtchips en -vezels zoals papier en spaanplaat. Hiervoor is een drempel van 50% gecertificeerd materiaal geaccepteerd mits het gecertificeerde bedrijf hiervoor een verzoek heeft ingediend vóór 1.4.2011. Deze drempel zal in de derde versie van de FSC Chain of Custody standaard met een uitfaseringsregel verhoogd worden naar 70%. Het FSC recycled label kan worden toegepast op een product waarvan het hout of papier voor 100% bestaat uit gerecyclede grondstoffen (lees daarover bij "Recycling").

Wie het logo of de labels wil gebruiken kan dat aanvragen bij FSC. Hier zijn kosten aan verbonden. Alvorens het label of alleen het logo wordt gebruikt dient iedere keer goedkeuring gevraagd te worden van de certificeerder.

Voor zowel FSC als PEFC geldt dat de claim op de leveringsdocumenten het enige officiële bewijs is dat het product gecertificeerd is. Bij FSC moet dat op zowel de factuur als de pakbon, bij PEFC op één van deze twee documenten

Hoe denken de keurmerken over recycling?

Recycling van hout en papier is goed, want zo maken we langduriger gebruik van houtvezels.

Gerecycled hout en papier tellen zowel PEFC als FSC mee als duurzaam.

Post-consumer is het materiaal dat bedrijven en consumenten ná gebruik aanleveren voor recycling.

Pre-consumer materiaal is afkomstig van afkort- en snijverliezen en restanten van verwerking bij bijvoorbeeld timmerfabrieken en enveloppenfabrieken.

Onderscheid tussen pre- en post-consumer maakt PEFC niet, want het is belangrijk om optimaal en langdurig gebruik te maken van grondstoffen. Voor producten met het PEFC gerecycled label verlangt PEFC dat ten minste 70% van het hout-/papierproduct gerecycled is.

Het FSC gerecycled label verlangt dat het hout-/papierproduct voor 100% gerecycled is. Voor hout komt daarbij dat ten minste 70% van het product post-consumer gerecycled materiaal moet zijn. Bij papier maakt FSC net als PEFC geen onderscheid tussen pre- en post-consumer gerecycled materiaal. Producten met een mengsel van gerecycled hout/papier en niet-gerecycled hout/papier komen in aanmerking voor het FSC Mix label.

Hoe bevorderen de keurmerken producten uit duurzaam beheerd bos?

FSC Nederland wil het liefst dat iedereen alleen maar materiaal met het keurmerk FSC inkoop. Hiervoor sluit FSC Nederland convenanten af met overheden en bedrijven. Dat noemen we een 'exclusieve' benadering. Dit is contraproductief en vraagt onnodige extra inspanningen van bedrijven. Overigens is het voor overheden verboden om één keurmerk voor te schrijven in verband met de [aanbestedingswet](#). PEFC werkt niet met convenanten.

Bij PEFC gaat het wereldwijd om de bevordering van duurzaam bosbeheer: [zolang hout, houtproducten en papier maar afkomstig zijn uit duurzaam beheerd bos is het prima](#). Dat moet dan wel aantoonbaar worden gemaakt met internationaal geaccepteerde certificaten, zoals **PEFC** en **FSC**. Dat is een 'inclusieve' benadering.

Waar kunt u vragen stellen?

FSC en PEFC hebben beiden een kantoor in Nederland en zijn wereldwijd actief. Het overgrote deel van de documentatie is dan ook in het Engels.

FSC Nederland verwijst gecertificeerde bedrijven met vragen over de toepassing van de regels en het logo- en labelgebruik door naar certificerende instellingen.

Voor alle vragen, ook over logo- en labelgebruik en technische criteria kunt u rechtstreeks bij [PEFC Nederland](#) terecht. PEFC heeft ervoor gezorgd dat de belangrijke documenten in het Nederlands beschikbaar zijn.

Dat maakt de communicatie makkelijk.

Wat is de kern van onze boodschap aan u?

De overeenkomst is het belangrijkste: **duurzaam bosbeheer wereldwijd stimuleren**. Bos bedekt wereldwijd 31% van het land (bron: [FAO, Food and Agriculture Organization](#)). Van alle bos in de wereld is nu ongeveer 420 miljoen hectare gecertificeerd. Dat is zo'n 10% van het wereldbosareaal. Er is dus nog een wereld te winnen!

Keurmerken zijn het middel om het doel duurzaam bosbeheer te realiseren. Verschillen tussen de keurmerken zullen er altijd zijn. Het gaat om het kenmerk "**duurzaam bosbeheer**", niet om het keurmerk. Bovendien is er nu geen monopolie, daardoor houden de keurmerken elkaar scherp.

Duurzaam bosbeheer stimuleren kunt u ook

Wereldwijd zijn er veel organisaties die zich geïnteresseerd hebben in duurzaam bosbeheer te stimuleren en duurzaam inkopen, want een samenleving die gebouwd is op duurzaamheid biedt perspectief op een goede toekomst. Bijvoorbeeld de organisaties:

- [Consumer Goods Forum](#);
- [World Business Council for Sustainable Development Forest Solution Group](#);
- [Banking Environment Initiative](#).

PEFC heeft als handreiking een [voorbeeld van een algemene beleidsverklaring](#) (Engelse versie staat [hier](#)) opgesteld waarmee uw organisatie of bedrijf de eerste stap kan zetten naar het bevorderen van duurzaam bosbeheer. De tekst van de beleidsverklaring vindt u onderaan deze pagina en is tevens te downloaden als Word-document, zodat u de verklaring in uw eigen huisstijl kunt opmaken en gebruiken in uw interne en externe communicatie. Op één pagina hoeft u slechts de naam van uw organisatie of bedrijf in te vullen en te ondertekenen.

Voor wie is de beleidsverklaring bedoeld?

- U heeft al een Chain of Custody certificaat? Dan is deze verklaring alsnog een bevestiging van uw houding ten opzichte van duurzaam bosbeheer. Goed om te communiceren in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen (bijvoorbeeld inlijsten en bij de receptie plaatsen, op de website, in uw bedrijfsbrochure e.d.).
- U bent een ondernemer die zowel producten inkoopt als verkoopt en hebt nog geen Chain of Custody certificaat? Dan is deze verklaring een belangrijke eerste stap om zowel binnen het bedrijf als daarbuiten duidelijk te maken dat u de voorkeur geeft aan gecertificeerde producten. De volgende stap is het vragen van een offerte bij een certificerende instelling voor het certificeren van uw organisatie.
- U bent een afnemer/eindgebruiker van hout- of papierproducten? Dan is het ondertekenen van deze verklaring een helder signaal om aan uw leveranciers en de maatschappij duidelijk te maken dat u voortaan kiest voor gecertificeerde producten.

Met de beleidsverklaring geeft u aan dat u de voorkeur geeft aan producten uit duurzaam beheerde bossen met zowel het **PEFC**– als het **FSC**-keurmerk. Een diversiteit aan organisaties zijn u reeds voorgedaan en hebben de beleidsverklaring ondertekend, bijvoorbeeld FrieslandCampina, Gemeente Vlissingen en woningcorporatie De Alliantie.

Beleidsverklaring

Bevordering duurzaam bosbeheer

in het kader van duurzaam inkopen

Overwegende dat:

- de bossen op onze aarde van onschatbare waarde zijn: 80% van alle dier- en plantensoorten is afhankelijk van het bos. Bos biedt onderdak en werk aan vele honderden miljoen mensen, beschermt ons tegen de gevaren van erosie en overstromingen en de bomen die er groeien leggen tijdens hun groei CO2 vast. Het bos geeft ons daarmee ook een milieuvriendelijke, onuitputtelijke en hernieuwbare grondstof: hout, mits afkomstig uit duurzaam beheerde bossen;
- bossen wereldwijd onder druk staan door ontbossing en slecht beheer, is het belangrijk dat bossen 'duurzaam' worden beheerd;
Door een balans in de ecologische, sociale en economische functies kan het bos voor volgende generaties wél behouden blijven en de vele functies voor mens en dier blijven vervullen;
- momenteel nog geen 10% van de bossen aantoonbaar duurzaam wordt beheerd, is er een dringende noodzaak om certificering van goed bosbeheer uit te breiden. Een brede acceptatie van verschillende, internationaal erkende, systemen voor certificering van bosbeheer levert de grootste bijdrage aan het wereldwijd bevorderen van duurzaam bosbeheer;
- * als gebruiker van papier- en houtproducten een verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat dit gebruik niet ten koste gaat van het bos en toekomstige generaties en zich daarom wil inspannen om het duurzaam beheren van bossen te bevorderen. Door te vragen naar producten uit duurzaam beheerd bos willen wij een stimulans geven aan de verbetering van het bosbeheer en niet-duurzame vormen van beheer ontmoedigen.

Besluiten wij,

* , voorkeur te geven aan leveranciers die aantoonbaar producten uit duurzaam beheerd bos kunnen leveren. Wij vinden het belangrijk dat deze herkomst wordt aangetoond door middel van geloofwaardige, onafhankelijke Chain of Custody-certificering op basis van internationaal overeengekomen eisen en normen. In dit kader erkennen wij **PEFC**, **FSC** en

keurmerken op basis van gelijkwaardige principes als bewijs voor aantoonbare herkomst uit duurzaam beheerd bos.

Plaats

Datum

Handtekening**

* naam organisatie invoeren

** handtekening van directeur, wethouder, voorzitter

Wij zouden het waarderen als u ons de ondertekende beleidsverklaring wilt toesturen. Wilt u eerst nog meer informatie? Neem dan [contact](#) met ons op.

[Beleidsverklaring downloaden](#)

[Policy statement \(English\) downloaden](#)

In [bestekteksten](#) kunt u opnemen dat hout en papier uit duurzaam beheerd bos afkomstig moet zijn. Ook hier noemt u PEFC en FSC als bewijs dat aan de eis is voldaan. Door het op deze manier te formuleren stimuleert u duurzaam bosbeheer en houdt u voor uw organisatie een brede keus in leveranciers en duurzame producten.

Contact

Als u vragen heeft kunt u contact opnemen met:

PEFC Nederland

Kokermolen 11

3994 DG Houten

T 030 693 0040

E info@pefcnederland.nl

W www.pefcnederland.nl